

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola T. G. Masaryka Suchdol nad Lužnicí,
okres Jindřichův Hradec**

ulice 28. října čp. 329, 378 06 Suchdol nad Lužnicí

Identifikátor školy: 600060608

Termín konání komplexní inspekce: 7. – 15. duben 2003

Čj.:	07 1985/03-5061
Signatura:	kg3cw104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Suchdol nad Lužnicí je plně organizovanou školou. V letošním školním roce má 15 tříd, které navštěvuje 296 žáků. Ve všech ročnících se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola. Součástí školy jsou školní družina a školní jídelna.

Zřizovatelem školy je Obec Suchdol nad Lužnicí, náměstí T. G. Masaryka čp. 9, 378 06 Suchdol nad Lužnicí. Poslední úplné znění zřizovací listiny bylo vydáno dne 12. 8. 2002. Škola je právním subjektem a hospodaří jako příspěvková organizace. Do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení byla zařazena rozhodnutím MŠMT vydaným dne 4. 3. 2003 pod čj. 12 918/03-21.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, prvouka a vlastivěda na 1. stupni, německý jazyk, hudební výchova, tělesná výchova na 1. a 2. stupni, český jazyk, matematika, dějepis, občanská výchova, chemie, přírodopis, fyzika a praktické činnosti na 2. stupni
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve školní družině

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole pracuje celkem 21 pedagogických pracovníků, 19 učitelů a 2 vychovatelky školní družiny. Kromě pěti vyučujících všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané vyhláškou. Z uvedených pěti pracovníků si dvě vyučující v současné době doplňují kvalifikaci studiem a jeden učitel s kvalifikací pro 1. stupeň vyučuje na 2. stupni. Na kvalitu pedagogické práce nemá chybějící odborná a pedagogická způsobilost negativní dopad. Významnější vliv na kvalitu vyučování měla volba metod vyučování a styl práce, respektování potřeb a možností žáků, vstřícnost ve vzájemné komunikaci a osobnostní předpoklady jednotlivých vyučujících. Při stanovování úvazků učitelů vychází vedení školy z aprobačního složení pedagogického sboru, z organizačních potřeb i možností školy a v maximální míře využívá odbornost učitelů. Jsou zohledněny vhodné mezipředmětové vztahy.

Vedení školy tvoří ředitel a jeho zástupce. Každý z nich zodpovídá za určenou oblast řízení. Stejně konkrétně jsou stanoveny kompetence a pracovní náplně ostatních pedagogických i provozních pracovníků školy. Jsou zřízeny metodické orgány – metodické sdružení na 1. stupni a na 2. stupni dvě předmětové komise pro přírodovědné (koordinuje činnost vyučujících matematiky, fyziky, chemie, přírodopisu, zeměpisu, rodinné výchovy a praktických činností) a humanitní předměty.

Činnost většiny metodických orgánů je písemně dokladována, ale zaměřuje se spíše na oblast materiálního zajištění výuky a organizování účasti žáků v soutěžích, méně na metodickou

a didaktickou stránku samotné výuky. Pravidelně pětkrát ročně se konají pedagogické rady, podle potřeby, většinou jednou za měsíc, probíhají pracovní porady pedagogických pracovníků. Jednání širšího vedení školy se zúčastňují vedoucí metodických orgánů, protidrogový koordinátor a ekonomka.

Funkci výchovné poradkyně vykonává učitelka, která nemá odbornou kvalifikaci pro výchovné poradce. Absolvovala kursy výchovného poradenství a účastní se podle možností vzdělávacích akcí, které souvisejí s danou problematikou. Činnost výchovné poradkyně vychází z každoročně se opakujících úkolů, roční plán práce není písemně zpracovaný. Její práce je zaměřena na tři základní oblasti – volbu povolání, na koordinaci péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami a na práci se žáky s výchovnými problémy. Škola integruje celkem 14 žáků se specifickými poruchami učení, pro které učitelé zpracovali individuální vzdělávací programy. V dokumentaci školy je obtížně vysledovatelné komplexní vyhodnocování práce s těmito žáky. Při sledování procesu výuky bylo zaznamenáno, že při průběžném hodnocení a klasifikaci žáků vyučující méně dbají na motivační funkci hodnocení.

Na základě závěrů poslední pedagogické rady ve školním roce jsou stanoveny úkoly na příští školní rok. Pozornost je věnována cílům ve výchovně-vzdělávacím procesu, ve školní družině, je hodnoceno aprobační složení a plánováno další vzdělávání pedagogického sboru. Plán akcí na školní rok je pak upřesňován na pravidelných pracovních poradách pedagogů, dílčí úkoly jsou zadávány průběžně. Kontrolní činnost vedení školy probíhá podle plánu kontrol prostřednictvím hospitací, tematických kontrol, zadáváním prověrek. Podle sdělení ředitele a jeho zástupce omezily povinnosti vyplývající z probíhající rekonstrukce školy jejich časové možnosti, proto četnost kontrol nebyla optimální. Pro řídicí činnost využívali spíše informace z každodenního kontaktu s učiteli, pracovníky školy a žáky. Kontrolou dokumentace školy byly zjištěny rezervy v pojetí hodnocení předmětů výchovného charakteru podle zásad vzdělávacího programu a v analýze výsledků vzdělávání. U řady žáků, zejména při přechodu na 2. stupeň, popř. i v průběhu docházky na 2. stupeň došlo k výkyvům klasifikace především v těchto předmětech až o dva stupně.

Organizace a řízení výchovně-vzdělávací činnosti školy vychází z vyhlášky o základní škole. Vnitřní režim školy je dán organizačním řádem, který určuje rozdělení funkcí, zřízené poradní a metodické orgány a kompetence pracovníků. Na něj navazuje školní řád, který obsahuje všechny body stanovené vyhláškou. Jako nepodložené a sporné bylo shledáno ustanovení v oddílu III bod 5, ve kterém je stanoveno, že za opakované zapomenutí cvičebního úboru v hodinách tělesné výchovy může být hodina počítána jako neomluvená, i když je žák vyučování přítomen.

Informování pracovníků školy, žáků a rodičů probíhá tradičními způsoby. Uvnitř školy je přenášení informací založeno převážně na verbálním přenosu pokynů a pravidelném opakování tradičních činností. Pedagogové využívají vedle porad a pedagogických rad jako hlavní informační zdroje nástěnku ve sborovně, telefonické propojení školy a osobní jednání. Rodiče jsou o prospěchu a chování svých dětí informováni prostřednictvím notýsků a žákovských knížek, pravidelně probíhají třídní schůzky a informační odpoledne. Podle potřeby jsou rodiče zváni k individuálnímu jednání, jednou ročně se koná den otevřených dveří. Demokratickým prvkem v životě školy je žákovská rada složená ze zástupců žáků tříd 2. stupně. Zve pravidelně na své schůzky ředitele školy a je také do určité míry jeho poradním orgánem.

Při hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy byly zjištěny pozitivní i negativní jevy, celkově je tato oblast na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V tomto školním roce končí velká rekonstrukce školy, která probíhá od října 1998. Obě školní budovy byly zmodernizovány a propojeny chodbou se společnými šatnami pro žáky. Byly nově přistavěny potřebné objekty jako jsou školní stravovna a tělocvična. Rekonstrukcí se podstatně zlepšil jak celkový estetický vzhled školy, tak pracovní, bezpečnostní a hygienické podmínky vyučování. Vzhledem k nedávnému otevření pavilonu 2. stupně a ještě probíhajícími stavebními pracemi je zatím provizorně řešeno např. vnitřní informační značení, organizace školní knihovny, vybavení některých kmenových tříd apod.

Na 1. stupni jsou žáci vyučováni v prostorných, světlých učebnách. Zařízení učeben je účelné, zachovalé a funkční, postupně je obnovován žákovský nábytek. V některých učebnách je prostor pro relaxaci doplněn potřebným kobercem. Škola disponuje dostatečným fondem vhodných učebnic, doplňkových textů, učebních pomůcek a didaktické techniky pro zajištění vyučování sledovaných předmětů na 1. stupni podle zvoleného vzdělávacího programu. Materiálně technické podmínky pro činnost školní družiny jsou průměrné. Po rekonstrukci má družina k dispozici dvě samostatné herny zařízené převážně starším, opotřebovaným nábytkem, nechybí však relaxační prostor s kobercem. Vybavení hračkami, stavebnicemi, společenskými hrami je omezeno ekonomickými faktory. Základ tvoří starší fond postupně doplňovaný podle finančních možností školy. Pozitivním zjištěním je velmi dobré zajištění estetické výchovy drobným spotřebním materiálem vzhledem k tomu, že výtvarné a rukodělné činnosti mají ve skladbě činnosti školní družiny upřednostněné postavení.

Český jazyk, matematika, německý jazyk, dějepis, občanská výchova jsou vyučovány v kmenových třídách v právě rekonstruované části školy, které jsou světlé, prostorné, vybavené novým moderním nebo renovovaným nábytkem. Učitelé v nich zpravidla mají k dispozici didaktickou techniku – projektor, televizor s videopřehrávačem, audiopřehrávač. Učitelé si teprve zvykají na materiální zázemí učeben a na didaktické možnosti nového vybavení. Ve sledovaných předmětech byla didaktická technika běžně používána v matematice, částečně v českém jazyce a společenskovědních předmětech. Všestranně učitelé využívají velmi dobré vybavení kabinetů jednotlivých předmětů, možnost kopírování, vlastní materiály a pomůcky. Některé třídy jsou velmi pěkně esteticky upraveny, nechybějí nástěnné pomůcky k předmětům a příruční knihovničky zejména se slovníky. Tyto třídy tvoří podnětné prostředí pro práci a pobyt žáků a poskytují jim vhodné psychohygienické podmínky. V některých třídách se ještě projevuje nedávné stěhování a stále ještě probíhající stavební úpravy a nejsou dostatečně vybaveny ani upraveny. Výuka hudební výchovy probíhala jednak v odborné učebně, jednak ve kmenové třídě. V hodinách na 2. stupni byly účelně využity malé rytmické nástroje. K dispozici zde byly hudební doprovodné nástroje (piano, kytara), radiomagnetofon, přehrávací zařízení a obrázky hudebních skladatelů. Žáci pracovali se schválenými tituly učebnic, v německém jazyce se slovníky a pracovními sešity. Výpočetní technika, kterou má škola k dispozici, nebyla v hospitované výuce využívána.

Výuka chemie, fyziky, přírodopisu probíhá v kmenových třídách nebo v právě dokončovaných odborných učebnách. Praktické činnosti jsou vyučovány ve velmi dobře vybavených dílnách. Pro výuku tělesné výchovy slouží nově vybudovaná moderní tělocvična, která je vybavena odpovídajícím náradím a náčiním. Zatím však chybějí prostory pro výuku lehkooatletických disciplín.

Materiálně-technické podmínky školy podporují efektivní realizaci výchovně-vzdělávacího procesu, jejich úroveň je velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Škola pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22. Z rozvrhů jednotlivých tříd a ročníků vyplývá, že týdenní hodinové dotace sledovaných předmětů jsou přiděleny v rámci stanoveného rozsahu a odpovídají učebním plánům vzdělávacího programu. Učivo pro jednotlivé ročníky je plánováno prostřednictvím tematických plánů, které jsou v souladu s osnovami. Rovněž probírané učivo během inspekce odpovídalo učebním osnovám sledovaných předmětů.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Povinná dokumentace školy ve školním roce 2002/2003 je vedena. Nedostatky byly zjištěny v třídních knihách 4. a 5. ročníku, kde chybějí záznamy o jedné ze složek českého jazyka – psaní. V jednom případě byla chybně stanovena výsledná známka na vysvědčení po vykonání opravné zkoušky. Třídní knihy, výkazy, katalogové listy umožňují sledovat průběh a výsledky vzdělávání jednotlivých žáků. Výroční zpráva o činnosti školy má strukturu požadovanou zákonem, její obsahová a formální úroveň je průměrná.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Plnění osnov je zjišťováno prostřednictvím hodnotících schůzek metodických orgánů, hospitací prováděných vedením školy a výsledků učení žáků.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech nebo skupině předmětů

1. stupeň

Český jazyk, prvouka, vlastivěda

Plánování a bezprostřední příprava výuky byly převážně dobré a promyšlené.

Styl práce a struktura většiny sledovaných vyučovacích jednotek vytvářely prostředí podněcující vnitřní motivaci žáků. Učitelé vzhledem k vytčeným cílům volili takové metody a formy práce, které odpovídaly věku, schopnostem a možnostem žáků. Předávání verbálních informací vyučujícími v těchto hodinách bylo účinně vyváжено aktivními učebními činnostmi žáků jako je pozorování, porovnávání, samostatné získávání a třídění informací, dramatizace, aktualizace učiva apod. V nejzdařilejších hodinách byly promyšleně zařazeny účelné kooperativní formy práce žáků. Žáci také většinou měli možnost sdělovat své zkušenosti, poznatky z běžného života, případně, přiměřeně k věku, vlastní názor. Učitelé respektovali obecné didaktické zásady.

Asi ve čtvrtině navštívených hodin převládalo frontální vyučování s jednoznačnou převahou činnosti učitele. Motivace se tu omezila především na oznámení tématu v úvodu hodiny, případně další prvky vnější motivace jako jsou výzvy, povzbuzení a kladné hodnocení v obecné rovině. Ve dvou hodinách ve výuce převažovala přemíra faktografie (jednalo se o prvouku a vlastivědu). Žáci v těchto hodinách byli pasivním objektem předávání pro ně nepřiměřeného množství nových informací. V jednom případě bylo individuální zkoušení žákyně spojené s klasifikací rovněž postaveno výhradně na pamětním osvojení si informací přesahujících požadavky osnov a neodpovídající pojetí předmětu.

Ve většině učeben měli žáci k dispozici nástěnné přehledy probíraného učiva, názorné pomůcky, případně mapy. Promyšleně a pro žáky velmi efektivně je uspořádána a vybavena učebna 5. ročníku. Tempo výuky bylo ve všech hodinách přiměřené věku a možnostem žáků, pokyny učitelů byly v naprosté většině jasné a srozumitelné. Ve značné části navštívených hodin měli žáci možnost pracovat v lavicích i mimo ně. To vše přispělo k velmi dobrým psychohygienickým podmínkám většiny sledované výuky.

Hodnocení jako motivačního prvku ve bylo sledované výuce využíváno relativně často. Pouze ojediněle se objevila problematická motivace napomínáním a negativním hodnocením. Většina vyučujících analyzovala chyby. Písemné projevy žáků jsou kontrolovány, dobře je zajištěna odpovídající zpětná vazba. Četnost klasifikace zaznamenané v žákovských knížkách a sešitech žáků odpovídá proběhlé části školního roku. V některých případech byla zjištěna ostřejší klasifikace ve srovnání s jinými školami a to především v prvouce a vlastivědě. Příčinou je upřednostňování sumativní stránky hodnocení a klasifikace.

Žáci mají osvojeny potřebné pracovní návyky. Vyučování probíhalo v klidné pracovní atmosféře. Učitelé přistupovali k žákům vstřícně. Oboustranně byla respektována stanovená pravidla vzájemné komunikace. Velmi otevřená a přátelská komunikace, založená na partnerském přístupu a vzájemném respektu, panovala ve 2. a 5. ročníku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů český jazyk, prvouka a vlastivěda na 1. stupni dosahuje velmi dobré úrovně.

1. a 2. stupeň

Německý jazyk

Výuka byla na 1. st. zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 1. stupeň a vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka na 2. stupni byla ve většině hodin zajištěna učitelkou s odbornou i pedagogickou způsobilostí, v 6. ročníku částečně a v 7. ročníku plně vyučujícím s aprobačí pro jiné předměty. Na úroveň sledované výuky neměly tyto skutečnosti negativní vliv.

Časová dotace předmětu souhlasila s učebním plánem. Probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami. Ve sledovaných hodinách byly stanoveny vhodné a věku žáků přiměřené výukové cíle. Návaznost učiva byla zajištěna.

Výuka byla účelně řízena. Učivo bylo žákům předkládáno věcně správně a vždy srozumitelně. V téměř všech hodinách byl při výuce používán vyučovaný jazyk, v průběhu jedné hodiny byl postupně mateřský jazyk používán častěji, než bylo nezbytně nutno. Důraz ve všech hodinách byl položen na rozvoj mluvních dovedností žáků. Byly používány pestré formy a metody práce, zařazovány křížovky. Pozitivní motivace v úvodu hodin byla někdy krátká. Vyučovací čas byl ve všech hodinách plně využit. Potřebný čas byl věnován ověřování pochopení učiva, jeho procvičení a upevnění. V jedné hodině byl důraz položen převážně na procvičování probraného mluvnického učiva. To vedlo ke zvýšené únavě a menší aktivitě žáků v jejím průběhu. Ve většině hodin bylo dostatek času na ukončení hodiny, hodnocení práce žáků v jejím průběhu a uložení domácí přípravy. Hodnocení činnosti a znalostí žáků bylo objektivní a spravedlivé. Ve všech hodinách byla důsledně dodržována pravidla vzájemné komunikace. Osobnost žáků byla všemi vyučujícími plně respektována. Verbální komunikace vyučujících ve vyučovaném jazyce byla většinou klidná a plynulá.

Písemné projevy žáků byly kontrolovány, opravovány, velmi často hodnoceny, někdy byla menší pozornost věnována kontrole slovníků. Počet známek uvedený v žákovských knížkách byl dostatečný. Spektrum známek odráželo všechny činnosti žáků (čtení a překlad, slovíčka, rozhovory, básně, testy atd.).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly velmi dobrou úroveň.

Tělesná výchova

Chybějící odbornost u dvou vyučujících neměla v hospitovaných hodinách vliv na jejich kvalitu. Učivo mají vyučující rozplánováno v tematických plánech, některé jsou spíše v obecné rovině.

Hospitované hodiny měly většinou tradiční stavbu. Po nástupu a rušné části následovalo rozcvičení, které bylo prováděno převážně klasickým způsobem. Pouze v malé míře byly zařazeny modernější prvky a formy.

Hlavní části hodin byly převážně velmi dobře organizačně připraveny. Sled jednotlivých činností byl většinou plynulý, pouze ojediněle byly zaznamenány nadbytečné prostoje ve cvičebních aktivitách žáků. Po metodické stránce byly hodiny v převaze vedeny odpovídajícím způsobem. Zapojení žáků do výuky bylo celkově rovnoměrné, naprostá většina cvičila s chutí a se zaujetím. Vyučující dbali na bezpečnost prováděných cvičení, žáci byli vedeni k pořadovosti. Průběžně byla kontrolována správnost provádění cviků, v případě potřeby poskytovali vyučující žákům individuální pomoc. V závěrech hodin nebyl až na výjimku dán prostor pro relaxační cvičení. Motivace žáků ke cvičení byla výraznější na 1. stupni ZŠ.

Škola má pro klasifikaci žáků stanoveny limity v jednotlivých disciplínách, které však v některých případech nezohledňují v plné míře jejich fyzické dispozice a schopnosti a nejsou pro žáky motivující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Hudební výchova

Výuka ve sledovaných hodinách byla na 1. stupni zajištěna učitelkou bez odborné a pedagogické způsobilosti, na 2. stupni byla zajištěna učitelkami s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Vzhledem k onemocnění i indispozici některých učitelek nemohly být plánované inspekce provedeny v předpokládaném rozsahu.

Časová dotace předmětu souhlasila s učebním plánem. Probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami. Až na jednu výjimku byly ve sledovaných hodinách stanovené výukové cíle splněny. Návaznost učiva byla zajištěna.

V úvodu hodin byla zařazena delší průpravná dechová, hlasová či intonační cvičení, byla zdůrazněna příprava mluvidel. V jejich průběhu byla často zařazována rytmická cvičení, někdy s využitím rytmických nástrojů (dřívka, triangly). Vždy byly po celou dobu výuky zdůrazňovány hygienické návyky (zejména držení těla při zpěvních či přípravných činnostech, otevírání úst, pěvecké dýchání, frázování). Důraz ve všech hodinách byl položen na zpěvní činnosti.

V jedné hodině v úvodu hodiny úplně chyběla průpravná část. Zpěvní činnosti byly prováděny bez pomoci doprovodného nástroje, což vedlo ke značné intonační a rytmické rozkolísanosti zpěvu žáků. Důraz v této hodině nebyl kladen ani na hlasový projev žáků, kteří místo zpěvu křičeli. Jejich chování v průběhu celé hodiny bylo málo ukázněné, napomenutí učitelky na ně neměla žádný vliv. Chyběla též motivace v úvodu a průběhu hodiny a následné zhodnocení práce žáků v závěru hodiny.

V úvodu hodin na 2. stupni byli žáci pozitivně motivováni, v závěru byla jejich činnost kladně zhodnocena. Dostatek času byl vyhrazen pro opakování, procvičení a upevnění dříve probrané látky. Vhodně byly využívány doprovodné nástroje (kytara, piano). Výběr zpívaných písní byl pestrý - od českých lidových přes písně z muzikálů až po písně z oblasti country, přičemž žáci dostávali zejména v závěrech hodin možnost ovlivnění jejich výběru. Výuce teorie hudby a

znalostem z dějin hudby byl věnován čas odpovídající požadavkům zvoleného vzdělávacího programu. Před poslechem byli žáci upozorněni na to, co mají poslouchat, po poslechu byly jejich dojmy z díla zhodnoceny a shrnuty či učitelkami doplněny.

Písemné zápisy z výuky jsou pravidelné, přiměřeně dlouhé. V jedné třídě je hodnocena pouze jejich úpravnost, ale ne jejich gramatická správnost. Počet známek v žákovských knížkách je postačující. Kromě výše uvedené třídy byli žáci v průběhu výuky pozorní a ukáznění. Měli dostatek prostoru pro rozvoj komunikativních dovedností, vyjádření vlastního názoru či uplatnění získaných zkušeností. Při pěveckých vícehlasých činnostech byli vedeni ke vzájemné toleranci a spolupráci.

Průběh a výsledky vzdělávání v tomto předmětu mají celkově průměrnou úroveň.

2. stupeň

Český jazyk

Předmět vyučují dvě zkušené, plně kvalifikované učitelky s příslušnou aprobační a střední délkou praxe.

Čtyřhodinová týdenní dotace ve všech ročnících je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu. V 6. ročníku je jedna hodina dělená a je využívána k systemizaci a procvičování učiva. Vyučující spolupracují v rámci předmětové komise, svou práci ale koordinují především neformálními každodenními kontakty. Pro jednotlivé ročníky vypracovaly tematické plány, které odpovídají osnovám a které si pak upravují podle podmínek jednotlivých tříd. Je stanoven počet diktátů a slohových prací, kritéria hodnocení, zásady práce se žáky se specifickými poruchami učení.

Aktuální příprava vyučujících na hodiny byla zodpovědná, zvolené výukové cíle byly celkově přiměřené věku žáků i aktuálnímu složení třídy. V některých případech však zvolené výchovně-vzdělávací cíle upřednostňovaly naukovou složku, probírané téma bylo zaměřováno za cíl hodiny. Při plánování výuky se vyučující zaměřovaly také na metody práce podporující rozvoj klíčových kompetencí, osobnostní a sociální výchovu, v menší míře se objevilo funkční spojování složek předmětu.

Výuka českého jazyka je zařazena do rozvrhu hodin a rozvržena na jednotlivé složky v souladu s psychohygienickými zásadami a s ohledem na organizační možnosti školy. Vyučující dbaly na správné osvětlení, větrání. Pozitivním zjištěním je, že vyučující zařazovaly i jiné než frontálně řízené činnosti, uplatňovaly diferenciaci učiva a individuální přístup k žákům. Objevilo se i využívání relaxačních technik proti únavě.

Sledované hodiny byly velmi dobře organizačně připraveny. Jejich struktura vycházela z výchovně-vzdělávacích cílů, použité formy a metody práce převážně vedly k efektivnímu učení.

Výuka byla vedena věcně správně, s odbornou erudicí. Učitelkám se dařilo účelně zařazovat zajímavé formy práce, které žáky motivovaly a vytvářely prostor pro samostatné a aktivní učení. Dbaly na časté opakování již osvojeného učiva, postupovaly systematicky a s důsledností. Respektovaly pojetí a metodické zásady výuky složek předmětu. Slohový výcvik byl založen na interaktivní komunikaci, literární výchova na práci s textem. Vyučující v těchto hodinách zpravidla dbaly na vytvoření potřebného prostoru pro rozvoj komunikačních dovedností a klíčových kompetencí žáků, zejména pro práci s informacemi, pro výchovu žáků ke spolupráci. Méně prostoru poskytovaly pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků. Většinou se snažily zařazovat různé formy motivace, zejména názorné ukázky a pomůcky, zajímavosti, aktualizace, tvořivé a problémové úkoly. Motivující bylo vstřícné průběžné slovní

hodnocení práce žáků, které mělo pozitivní charakter, i když se neobjevovalo ve všech hospitovaných hodinách.

Vyučující přistupovaly k žákům vstřícně. Dbaly na rozvoj jejich komunikativních dovedností a současně působily svým vlastním projevem jako mluvní vzory. Žáci většinou měli dostatečný prostor pro komunikaci a vlastní uplatnění.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou vzhledem k převažujícím pozitivním zjištěním celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Dějepis, občanská výchova

Dějepis vyučují tři kvalifikované učitelky s aprobací pro jiné předměty, občanskou výchovu rovněž tři vyučující (dvě učitelky a učitel) s jinou aprobací. Tato okolnost se neprojevila negativně v kvalitě výuky, naopak byla vedena věcně správně a s pedagogickou jistotou. Týdenní hodinová dotace obou předmětů je v souladu s učebním plánem. Dějepis má ve všech ročnících optimální dvouhodinovou dotaci. Tematické plány s časovým rozvržením učiva jsou rámcové, odpovídají osnovám a je zajištěna kontinuita výuky.

Vyučující dbali na dodržování psychohygienických zásad a uvědomovali si, jak je důležité v dějepisu získat zájem žáků o předmět účinnou motivací a v občanské výchově vytvořit podmínky pro vzájemnou komunikaci s žáky.

Hospitované hodiny v obou předmětech byly velmi dobře připraveny a organizačně zajištěny. Vyučující dějepisu postupovaly systematicky s důrazem na názornost a na vysvětlení vzájemných souvislostí historických událostí. V obou předmětech vyučující hledali a uplatňovali různé formy efektivního učení. Metodu řízeného rozhovoru s žáky střídaly s prací skupin či dvojic žáků s mapou, atlasy, učebnicemi, přispívaly ukázkami z odborné i umělecké literatury. Žáci byli vedeni k samostatné práci s informacemi. Nechybělo diferencované zadávání úkolů a další motivující činnosti včetně motivačního hodnocení. Ojedinele se i přes zodpovědný přístup a velkou snahu učitelky projevilo nevhodné preferování naukové stránky a důraz okrajové faktografické učivo. Společným pozitivním prvkem sledovaných hodin bylo využívání mezipředmětových vztahů k motivaci a osobnostní výchově.

Vzájemná komunikace vyučujících a žáků byla vstřícná. Žáci většinou měli dostatečný prostor pro komunikaci, pro vytváření a formulaci vlastních názorů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v těchto předmětech jsou na velmi dobré úrovni.

Matematika

Matematice na 2. stupni vyučují celkem 3 zkušení, odborně a pedagogicky způsobilí učitelé. Úroveň sledované výuky byla kvalifikovaností a pedagogickými zkušenostmi vyučujících pozitivně ovlivněna. Učitelé při výuce postupují podle tematických plánů, které plně respektují učební osnovy přijatého vzdělávacího programu a vymezují dostatek prostoru pro opakování a procvičování učiva.

Úvodní motivace ve sledovaných hodinách proběhla oznámením výukových cílů. Probírané učivo bylo zajímavým způsobem aktualizováno, učitelé vhodně motivovali žáky k aktivní účasti na vyvozování nových poznatků. Umožnili jim uplatnit osvojené vědomosti a dovednosti, vedli je k sebekontrolě a hledání alternativních postupů řešení zadaných úloh. Někteří vyučující žáky vhodně motivovali k aktivní účasti na práci v hodině průběžným pozitivním hodnocením jejich výkonů. Celkové hodnocení činnosti žáků v závěru většiny hodin chybělo.

Významným podkladem pro klasifikaci žáků jsou výsledky písemných prací, v menší míře je využíváno ústního zkoušení. Na vypracování čtvrtletních písemných prací jsou žáci dobře

připravování, zadané úlohy reprezentují probrané a procvičené učivo. Práce jsou pečlivě opraveny a objektivně hodnoceny. Klasifikace některých dílčích prověrek je pro méně nadané žáky málo motivující. Celková klasifikace matematiky na 2. stupni je v porovnání s jinými předměty přísnější. Vyučující žákům pomáhají při přípravě na přijímací zkoušky na střední školy, méně nadaným žákům umožňují využívat individuálních konzultací.

Učivo ve sledovaných hodinách bylo žákům prezentováno věcně správně a v návaznosti na dříve osvojené vědomosti a dovednosti. Didaktické zásady vyučování byly učiteli většinou plně respektovány. Výukou prolínalo vhodně volené opakování učiva. Vyučující se snažili zapojit do práce v hodině všechny žáky. Průběžně ověřovali pochopení učiva, při samostatné práci poskytovali žákům individuálně radu a pomoc. Soustavně dbali na kontrolu správnosti řešení zadaných úloh. V závěru některých hospitovaných hodinách chybělo shrnutí učiva.

Sledovaná výuka probíhala převážně formou frontální nediferencované práce. Jen v malém počtu hodin byla zařazena dobře organizovaná činnost žáků ve skupinách s vhodně odlišenou obtížností řešených úloh. V několika hodinách byli žáci vynikajícím způsobem vedeni k samostatnému vyvozování nových poznatků a pochopení souvislostí mezi jevy, využívali dalších zdrojů informací. Tato výuka měla výrazné rysy činnostního pojetí vyučování. Pracovní tempo ve sledovaných hodinách bylo s výjimkou jedné hodiny přiměřené, na zpracování zadaných úkolů byl žákům ponechán dostatek času. Relaxační prvky byly do sledované výuky zařazeny spíše výjimečně. Z hlediska psychohygieny je matematika vhodně zařazena do rozvrhu vyučování.

Vyučující jsou důslední ve vedení žáků k přehlednému, úhlednému, věcně správnému písemnému a grafickému projevu ve školních i domácích pracích. Žáci byli ve většině hospitovaných hodin vedeni k přesnému a správnému vyjadřování, dobrovolně respektovali pravidla stanovená pro práci v hodině.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na 2. stupni byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Chemie, přírodopis, fyzika

Sledovaná výuky byla spojeny s kvalitní vnější motivací žáků. Ta byla vytvořena vhodným vystupováním učitelů, jejich komunikací, znalostmi, logickým uspořádáním informací, volbou úkolů a přiměřeným hodnocením žáků. Učivo navazovalo na předchozí znalosti žáků. Odpovídalo věku žáků a plánovanému postupu. Náležitá pozornost byla věnována také vnitřní motivaci žáků prostřednictvím jejich aktivního podílu na vyhledávání a objevování klíčových poznatků. Vyučující dbali na to, aby celková suma poznatků nebyla žákům předložena jako jedno spojitě sdělení, ale spíše jako členitý soubor většího počtu charakteristických jevů, které žáci poznávali postupně pomocí praktických nebo teoretických úkolů. Při jejich zpracování museli žáci využívat a rozvíjet svoje dovednosti pozorovat, srovnávat, popisovat apod. Dostávali příležitost k vyjádření vlastních poznatků slovní nebo písemnou formou. Ve fyzice byly k tomuto účelu výborně využity praktické úkoly a laboratorní pokusy. Vyučující mohly přímo v hodině žáky hodnotit. Reakce jednotlivých žáků prozradily, jak kdo učivu rozumí a které informace jsou z jeho osobního hlediska základní, zapamatovatelné a využitelné. Tím docházelo k přirozené individuální diferenciaci učení v rámci společné práce. Východiskem pro činnostní zaměstnání bylo úvodní seznámení s plánem výuky a úkoly, s jejichž pomocí žáci samostatně objevovali nové znalosti nebo opakovali předchozí učivo. Výběr učebních úkolů pro žáky vycházel z běžných materiálních podmínek. Jeho motivační vliv byl úměrný schopnostem vyučujících navodit problémový pohled na probírané učivo, zadat konkrétní úkol a následně shrnout výsledky individuální práce žáků. Převažovalo pozorování pokusů, přírodnin, práce s učebnicemi a nákresy. Novost a zajímavost učiva z pohledu žáků byla

zachována tím, že jim vyučující předem neříkali co uvidí a jak tomu mají rozumět. Tento problém byl cílem následného rozhovoru nebo navazující samostatné práce, při které žáci krátkým a věcným způsobem použili poznatky z předchozího pozorování. Žáci se podíleli na zpracování poznámek, vyhledávání klíčových informací v textech nebo v tabulkách, rozlišovali chemické a fyzikální vlastnosti látek, pozorovali anatomické znaky živých organismů. Díky tomuto postupu mohly vyučující omezit verbální opakování staršího učiva. V průběhu činnostního učení vznikaly příležitosti k hodnocení nově tvořených dovedností spolu s předchozími pamětnými znalostmi. Komunikace vyučujících byla výstižná. Využití pomůcek ve výuce chemie a přírodopisu bylo částečně ztíženo probíhající přestavbou a nutností vyučovat v běžných třídách. Odborná učebna fyziky byla nově dokončena. Názornost výuky tohoto předmětu byla příkladná. Její vyšší náročnost byla vyvolána rychlejším myšlenkovým přechodem od přímého pozorování pokusů k racionálnímu vyjádření zjištěných poznatků formou vzorců a výpočtů.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výuce sledovaných předmětů byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Praktické činnosti

Volba úkolů, materiální příprava, a motivace činností byly promyšlené a příkladně provedené. Žáci znali cíl práce, měli možnost pozorovat ukázky hotových výrobků. Vyučující uměli názorně vysvětlit pracovní postup a ukázat bezpečné používání dílenského nářadí. Výrazným pozitivem úvodní přípravy bylo rozdělení pracovního postupu na jednotlivé fáze charakterizované dílčími výsledky. Pomocí frontálního úvodu byli žáci připraveni na samostatnou práci. Její výchovný smysl spočíval v přiměřených nárocích na zodpovědnost a tvůrčím plnění úkolů. Od žáků bylo vyžadováno respektování pravidel bezpečné práce a konstruktivní rozhodování v nastalých situacích. Žáci mohli pracovat vlastním tempem. Dosaženou úroveň výrobku si mohli porovnávat s nákresem nebo s hotovým modelovým výrobkem. Měli příležitost ukázat co dokáží vytvořit, jak spojují motorickou dovednost s prostorovou představivostí a estetickým cítěním. Měli dostatek možností k vzájemné spolupráci a komunikaci o svých pracovních zážitcích. Práce byla zvládnuta efektivně i se závěrečným vyhodnocením výsledků a úklidem pomůcek. Probíhající činnosti žáků podporovaly rozvoj pozitivních mezilidských vztahů, vztah k rukodělným činnostem, smysl pro přesnost a pořádek. Prostředí školní dílny je udržováno ve vzorném pořádku. Žáci dodržují stanovená pravidla provozu a bezpečnosti.

Průběh a výsledky vzdělávání měly příkladnou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání a výchovy škola zjišťuje prostřednictvím kontrolní činnosti vedení školy, srovnávacími prověrkami, výsledky soutěží a olympiád, částečně také úspěšností žáků při přijímacích zkouškách na střední školy a v prvním roce studia.

Ředitel školy nepravidelně, ale již po několik let zadává ve třídách na 2. stupni prověrky k ověření úrovně vzdělávání v matematice a v českém jazyce a k posouzení objektivnosti klasifikace vyučujících. Na konci 5. a na začátku 6. ročníku jsou zadávány v těchto předmětech prověrky, které ověřují účinnost opakování začátku 6. ročníku a adaptaci žáků po přechodu na 2. stupeň. Prověrky jsou pečlivě vyhodnoceny, s hodnocením jsou vyučující individuálně seznamováni. Vzhledem k tomu, že hospitační činnost vedení školy není četná, je velmi dobrá úroveň sledování a hodnocení výsledků vzdělávání, ale úroveň sledování a hodnocení průběhu vzdělávání má výrazné rezervy.

Závěry a doporučení z provedených hospitací a kontrol slouží jako podklady materiál pro další plánování a organizaci výchovně-vzdělávacího procesu, pro hodnocení a odměňování pedagogů.

Průběh a výsledky vzdělávání byly ve většině sledovaných předmětů na velmi dobré úrovni, v hudební výchově průměrné a v praktických činnostech příkladné.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina

Realizace činnosti školní družiny

Práci školní družiny zajišťují 2 vychovatelky, které splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. V době konání inspekce bylo ve dvou odděleních školní družiny zapsáno celkem 41 žáků 1. až 6. ročníku s pravidelnou docházkou. Žáky s nepravidelnou docházkou školní družina nevykazuje. Školní družinu mají žáci možnost navštěvovat od 6:34 hod do 16:15 hod. Povinná dokumentace je řádně vedena na předepsaných tiskopisech SEVT. Školní družina má přehledně, stručně zpracovaný Vnitřní řád, stanovující základní provozní a organizační zabezpečení provozu. S těmito pravidly vychovatelky podle vlastního vyjádření seznamují rodiče první den školy, kdy se děti zároveň přihlašují do družiny, případně na třídních schůzkách. Průkazně to doloženo není.

Pro činnost školní družiny slouží samostatné herny, které navazují na třídy mladších žáků. Vyhovují počtu dětí i odpočinkovému programu. Prostředí je vhodné pro tvořivou činnost a klidné formy relaxace i pro drobné pohybové aktivity.

Vychovatelky mají zpracovaný rámcový roční plán, členěný po měsících a tradičně podle jednotlivých složek výchovy. Operativně je upravován podle potřeb nebo doplňován o jednotlivé mimořádné akce. Plánování výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny má návaznost na vzdělávací program školy. Patrné jsou vyrovnané vnitřní vztahy a ochota podílet se na společné práci v rámci školy. Poněkud stranou zůstává pedagogické vedení a koncepční řízení, kontrolní činnost podle vyjádření vychovatelky a ředitele školy má neformální průběžný charakter. Další vzdělávání je ponecháno na rozhodnutí každé vychovatelky a na finančních možnostech školy.

Realizace činnosti školní družiny probíhá v souladu s obecnými zásadami pedagogiky volného času. Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh výchovně-vzdělávací činnosti.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny

Hospitován byl celý blok odpoledního programu školní družiny. Pro náhle zhoršené počasí a tomu neodpovídající oblečení žáků nebyl zařazen pobyt venku. V odpoledním programu školní družiny byl citlivě vyvážen poměr mezi řízenými (zábavný znalostní kvíz, výroba velikonoční výzdoby) a spontánními činnostmi (relaxace v době po vyučování, volné hry). Děti měly možnost výběru, zda se do druhé řízené činnosti, kterou představovala výtvarná činnost ve skupinách, zapojit či si zvolit individuální stavění ze stavebnice, kreslení či společenskou hru. Na průběhu odpoledního bloku bylo patrné, že děti jsou na takovou organizaci zvyklé a že vychovatelce nedělá problém dělit pozornost mezi různě zaměstnané či hrající si skupiny nebo

jednotlivce. Vychovatelky operativně reagují v rámci týdenního plánu i denní přípravy na momentální potřeby a zájmy dětí. Vzájemná komunikace byla bezprostřední, klidná a otevřená. Atmosféra připomínala rodinné prostředí. Postoj dětí k nabídnutým činnostem byl převážně vstřícný.

Školní družina nabízí žákům zájmovou činnost v zdravotnickém a divadelním kroužku. V rámci běžné činnosti organizuje i mimořádné jednorázové akce jako besedu v místní knihovně, besedu s policií, seznámení se s výrobou keramiky, netradičními výtvarnými technikami jako je např. ubrousková technika apod. V rámci školy např. pomáhá s výzdobou školy, přípravou drobných dárků, organizuje drobné soutěže apod. V dotaznících zadaných v rámci tematické inspekce rodiče oceňují především vnitřní klima školní družiny, vztah vychovatelek k dětem.

Organizace a průběh činnosti školní družiny byly hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina školy a rozhodnutí o jejím zařazení do sítě jsou v souladu. Tyto dva dokumenty uvádějí shodný název, adresu i zřizovatele školy.

Souběžně s komplexní inspekcí proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání.“ Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace, včetně příloh 1 a 2, vydaná obcí Suchdol nad Lužnicí dne 12. 8. 2002, bez čísla jednacího
2. Zařazení do sítě škol předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR, dne 4. 3. 2003 s účinností od 1. 1. 2003, čj. 12 918/03-21
3. Jmenování do funkce ředitele školy vydané obcí Suchdol nad Lužnicí dne 31. 12. 2002, bez čísla jednacího
4. Plán práce školy pro školní rok 2002/03
5. Úkoly školního roku 2002/2003
6. Plán kontrolní a hospitační činnosti v roce 2002/2003
7. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/02
8. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy ve školním roce 2002/2003
9. Evidence žáků školy ve školním roce 2002/2003
10. Školní řád a rozvrhy hodin jednotlivých ročníků ve školním roce 2002/2003
11. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2002/2003
12. Protokoly o konání komisionálních zkoušek ve školním roce 2001/2002
13. Osobní dokumentace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení ve školním roce 2002/2003
14. Kniha úrazů ve školním roce 2002/2003
15. Tematické plány vyučujících

16. Zápisy z jednání metodických orgánů

17. Písemnosti žáků

ZÁVĚR

Vedení školy usiluje o vytvoření co nejlepších podmínek pro realizaci výchovně-vzdělávacího procesu. Došlo k výraznému zlepšení materiálních podmínek výchovy a vzdělávání, postupně se odborně stabilizuje pedagogický sbor. Tyto skutečnosti mají pozitivní vliv na kvalitu výchovy a vzdělávání.

Obsah a rozsah výuky odpovídaly přijatému vzdělávacímu programu. Kontrolní činnost vedení školy je orientována zpravidla na obsahovou stránku výuky, dílčí negativní jevy byly zjištěny v hodnocení a klasifikaci žáků zejména v předmětech výchovného zaměření. Dokumentace školy umožňuje sledovat přípravu, výkon a výsledky výchovně vzdělávací činnosti. Učební plány a osnovy jsou dodržovány. Pozitivním rysem vzdělávání je postupné uplatňování metod a forem moderního vyučování a činnostní pojetí vzdělávání žáků v souladu s přijatým vzdělávacím programem, které vedou žáky k aktivnímu přístupu ke vzdělávání. Průběh a výsledky vzdělávání byly ve většině sledovaných předmětů hodnoceny jako velmi dobré. Škola podporuje i mimoškolními aktivitami rozvoj osobnosti žáků.

Činnost sledované součásti školy - školní družiny – vhodně doplňuje vzdělávací program školy a je na velmi dobré úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Jana Bartošová
Členové týmu	Mgr. Miroslav Doležal
	Mgr. Jana Dostálová
	Mgr. Ivana Neumannová
	Mgr. Arnošt Punčochář
	Miloš Vogeltanz

Další zaměstnanci ČŠI

Zdena Smotlachová, Zdena Škvorová

V Českých Budějovicích dne 16. května 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. 5. 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Josef Franta

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	společné předání inspektorátem	
Zřizovatel: Obec Suchdol nad Lužnicí, náměstí T. G. Masaryka čp. 9, 378 06 Suchdol nad Lužnicí	2003-06-12	1121/03

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány